

**Záznam výsledků
54. porady pracovní skupiny
„Havarijní znečištění vod“ (H)
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 14. 3. – 15. 3. 2017 v Dessau**

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení a přijetí programu jednání

Předseda pracovní skupiny H, pan Petr, přivítal účastníky porady a zahájil jednání.

Návrh programu jednání byl přijat.

BOD 2 Informace o výsledcích 29. zasedání MKOL v říjnu 2016 a pracovního setkání u příležitosti předání předsednictví v MKOL v lednu 2017

Předseda pracovní skupiny informoval o výsledcích 29. zasedání MKOL v říjnu 2016.

Zájmů pracovní skupiny H se týká především bod:

BOD 4. c) Havarijní znečištění vod (H)

Důležité jsou zejména následující body usnesení 29-4c-4 ke zprávě předsedy pracovní skupiny H:

4. MKOL bere na vědomí aktualizovaný souhrnný přehled a vyhodnocení hlášení zaslaných prostřednictvím Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe od roku 2007 a žádá sekretariát, aby tento přehled umístil na internetové stránky MKOL, a pracovní skupinu H, aby tento přehled každoročně aktualizovala.
8. MKOL bere na vědomí, že v důsledku nepříznivých hydrologických podmínek nemohl zatím Spolkový ústav hydrologický (BfG) provést stopovací pokusy na Vltavě a Sále za velkých průtoků a následnou kalibraci Poplachového modelu Labe. Po provedení těchto pokusů je možné výsledky zpracovat dodatečně bez dalších potřebných softwarových úprav modelu.
9. MKOL žádá pracovní skupinu H, aby prověřila potřebu a možnosti rozšíření Poplachového modelu Labe o přítoky Bílinu, Ohři, Havolu a Mulde a o výsledku informovala na poradě vedoucích delegací MKOL v květnu 2017.
10. MKOL bere na vědomí aktualizovaný přehled úkolů pracovní skupiny Havarijní znečištění vod (H) MKOL do roku 2017.

Úplné znění závěrečného protokolu je k dispozici v extranetu internetových stránek MKOL.

Výsledky pracovního setkání u příležitosti předání předsednictví v MKOL dne 27. ledna 2017 v Magdeburku byly projednány v rámci bodů 3 a 4.

BOD 3 Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe (MVPPL)

Pracovní skupina H se shodla, že je zapotřebí prověřit potřebu aktualizace MVPPL. Je třeba:

- upřesnit postup potvrzování hlášení při testování plánu,
- prověřit možnost doplnění tabulky orientačních hodnot (koncentrace zjištěné v toku a uniklá množství vybraných látek) pro rozesílání hlášení po vzoru přílohy 5 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Rýna,
- zvážit doplnění pravidel předávání informací na pracovní úrovni (mimo standardních rozdělovníků hlášení),
- prověřit možnost omezení hlášení k unikům nepodstatných množství látek, které zatěžují celý hlásný systém, a diskutovat možnosti digitalizace plánu (jako např. v povodí Mosely a Sáry) – náměty z pracovního setkání u příležitosti předání předsednictví v MKOL,
- prověřit postupy dalších říčních komisí (Odra, Dunaj, Rýn) a případné využití jejich zkušeností (příp. pozvat jejich zástupce na poradu PS H).

Další postup:

- Na příští poradě si delegace připraví konkrétní návrhy potřebných úprav plánu.
- Sekretariát zajistí překlad přílohy 5 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Rýna a rozešle tuto přílohu členům pracovní skupiny.

BOD 3.1 Vyhodnocení testování dne 10. 2. 2017

Testování bylo zaměřeno na ověření přenosu hlášení a potvrzení příjmu hlášení elektronickou poštou a faxem, a to se zapojením Poplachového modelu Labe (ALAMO).

Mezinárodní hlavní varovná centrála (MHVC) v Hradci Králové (Povodí Labe, státní podnik) uspořádala dne 10. 2. 2017 testování plánu (dle odst. 7 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe) s následujícím výsledkem:

- Přenos hlášení mezi MHVC Hradec Králové a Drážďany proběhl elektronickou poštou a faxem bezchybně (viz příloha 2).
- Příjem cvičného hlášení od MHVC Hradec Králové byl během 25 min. resp. 1 hod. a 15 min. potvrzen MHVC Drážďany, a to jak emailem, tak následně faxem.
- Přenos cvičného hlášení z MHVC Drážďany na ostatní německé MHVC proběhl také úspěšně.
- Test prověřil novou verzi 3.0.1 (stav: 13. 1. 2017) Poplachového modelu Labe, který pracoval bez problémů.

Příští testování Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe se uskuteční v **červnu 2017**. Bude zahájeno MHVC v Drážďanech a bude zaměřeno na postup v případě hledání původce znečištění, kdy je příslušné hlášení zasíláno také MHVC ležící výše na toku.

BOD 3.2 Přehled a vyhodnocení hlášení v druhém pololetí roku 2016

Pracovní skupina H průběžně aktualizuje souhrnný přehled a vyhodnocení hlášení zaslaných prostřednictvím Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe od roku 2007.

V roce 2016 bylo evidováno 10 hlášení. Přehled a vyhodnocení hlášení zaslaných prostřednictvím Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe v období leden 2007 až prosinec 2016 je uveden v příloze 3.

Pan Lorenz podrobně informoval o výsledku šetření v případě úniku hasebních vod s těžkými kovy při požáru v galvanovně v Heidenau dne 20. 5. 2016. Pan Lorenz na žádost české delegace prověřil, zda bude možné příslušnou souhrnnou zprávu k tomuto případu poskytnout sekretariátu k překladu a následně české delegaci.

Předseda pracovní skupiny informoval, že při zvládnutí úniku ropné látky dne 15. 11. 2016 byl využit stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe. Zásah proběhl úspěšně a bez problémů.

Pan Winkelmann požádal českou a německou delegaci o podporu při získávání podkladů k problematice hasebních vod. Požádal o prověření, zda by bylo možné do července 2017 shromáždit a poskytnout pokud možno co nejobsáhlejší přehled informací k nastalým požárům v České republice a v Německu. Konkrétně se jedná o následující informace: plocha požáru a množství potřebné hasební vody.

BOD 3.3 Možnosti předávání informací na pracovní úrovni

Tomuto tématu se bude pracovní skupina věnovat v rámci prověřování potřeby aktualizace MVPPL včetně zohlednění zkušeností z povodí Rýna. Návrhy konkrétního postupu si delegace připraví pro příští poradu (viz výše bod 3).

BOD 3.4 Možnosti podpory imisních přístupů (on-line monitoring) při zjišťování havarijních znečištění vod

Česká delegace již dříve analyzovala data z období 2008-05/2015 na monitorovací stanici jakosti vod v Děčíně. K překročení již dříve empiricky (odborný odhad) nastavených limitů z minulých let, které by si vyžádalo zaslání alarmového hlášení, došlo v 514 případech. Souvislost se skutečnými případy havarijního znečištění vod nebylo možné zatím prokázat. Přibližně 50 největších překročení alarmových limitů bylo poskytnuto německé delegaci, která zajistila porovnání se záznamy na monitorovací stanici jakosti vod ve Schmilce. Z porovnání vyplynulo, že v době, kdy došlo k překročení limitů v Děčíně, limity ve Schmilce překročeny nebyly.

Přesto se pracovní skupina shodla na významném potencionálním přínosu monitorovacích stanic jakosti vod k detekci havarijního znečištění vod. Vzhledem k tomu, že část stávajících stanic dosluhuje a zvažuje se jejich další osud, vyslovuje pracovní skupina H jednoznačnou podporu jejich rekonstrukci, pokud možno s jednotným vybavením.

Předseda pracovní skupiny směřoval na skupinu expertů SW následující dotazy ve vztahu k výměně informací mezi Německem a Českou republikou v případě zjištění nápadných odchylek jakosti vody na monitorovací stanici jakosti vod ve Schmilce:

1. Jakým způsobem probíhá výměna informací mezi Německem a Českou republikou v případě zjištění nápadných odchylek jakosti vody na monitorovací stanici jakosti vod ve Schmilce?
2. Je tato výměna informací zakotvena ve Smlouvě mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství nebo jinak smluvně ošetřena?
3. Pokud ne, považuje skupina expertů SW za potřebné zakotvit přímou komunikaci českých a německých specialistů do Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe (případně jinam)?

4. Jaký má skupina SW názor na možnost využití měření z monitorovací stanice jakosti vod ve Schmilce pro zahájení hlášení dle Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe, případně na jaké veličiny (a jejich limity) by doporučila toto hlášení navázat?

Odpověď skupiny expertů SW z její 27. porady ve dnech 15. a 16. 2. 2017 v Praze (zatím neodsouhlasený návrh):

Výměna informací mezi Německem a Českou republikou v případě zjištění nápadných odchylek jakosti vody na monitorovací stanici jakosti vod ve Schmilce je zajištěna. Uskutečňuje se mezi institucemi a osobami, které jsou Stálým výborem Sasko Česko-německé komise pro hraniční vody pověřeny přímou přeshraniční spoluprací.

Seznamy osob pověřených přímou přeshraniční spoluprací jsou pravidelně aktualizovány a uváděny v zápisech z jednání Stálého výboru Sasko Česko-německé komise pro hraniční vody.

Nápadné odchylky jakosti vody na monitorovací stanici jakosti vod ve Schmilce jsou odborně prověřovány.

Výsledky měření z monitorovací stanice jakosti vod ve Schmilce nelze použít pro zahájení hlášení dle Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe. Havarijní znečištění vod v Labi nelze zjistit pomocí kontinuálně měřených ukazatelů.

Nápadné odchylky jakosti vody lze zjistit na základě laboratorní analýzy vzorků odebraných v měřicí stanici (týdenní slévané vzorky vody, měsíční směsné vzorky sedimentovatelných plavenin, poplachové vzorky).

Paní Rohde projedná další detaily výše uvedené problematiky s mluvčím německé delegace v pracovní skupině H MKOL, panem Lorenzem.

Další postup:

- Pracovní skupina H prověří možnost doplnění orientačních hodnot do MVPPL po vzoru přílohy 5 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Rýna (viz výše bod 3).

BOD 4 Poplachový model Labe

BOD 4.1 Informace o dokončení verze rozšířené o přítoky Vltavu a Sálu

Spolkový ústav hydrologický (BfG) dokončil úpravy Poplachového modelu Labe (ALAMO) související s jeho rozšířením o přítoky Vltavu a Sálu. Přitom byly zohledněny také zkušenosti ze zkušebního provozu, který byl vyhodnocen na setkání zástupců institucí zodpovědných za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod dne 25. srpna 2016 v Koblenzi.

Pan Dr. Wendenburg, prezident MKOL v letech 2014 – 2016, v rámci pracovního setkání u příležitosti předání předsednictví v MKOL dne 27. ledna 2017 v Magdeburku předal novou verzi 3.0.1 (stav: 13. 1. 2017) Poplachového modelu Labe rozšířenou o přítoky Vltavu a Sálu zástupcům institucí zodpovědných za jeho použití v případě závažného havarijního znečištění vod. Model obdrželi:

- pan RNDr. Kubala, generální ředitel státního podniku Povodí Vltavy,
- pan Henning, ředitel Zemského podniku pro povodňovou ochranu a vodní hospodářství Saská Anhaltska (LHW, Landesbetrieb für Hochwasserschutz und Wasserwirtschaft Sachsen-Anhalt) a paní Oelze (rovněž LHW),

- pan Petr v zastoupení pana Šebesty, generálního ředitele státního podniku Povodí Labe,
- pan Augustin, vodní ředitel spolkové země Braniborsko, pro Braniborský zemský úřad životního prostředí (Landesamt für Umwelt Brandenburg).

Ostatní instituce zodpovědné za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod obdržely novou verzi poštu. Jedná se o:

- Saský zemský úřad životního prostředí, zemědělství a geologie (Sächsisches Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie),
- Dolnosaský zemský podnik vodního hospodářství, ochrany mořského pobřeží a přírody (Niedersächsischer Landesbetrieb für Wasserwirtschaft, Küsten- und Naturschutz).

K doplnění nynější datové základny pro kalibraci je třeba na Vltavě i na Sále provést stopovací pokusy za velkých průtoků. Průtoky v období jarního tání 2017 bohužel nedosáhly potřebné úrovně. Po provedení těchto pokusů je možné výsledky zpracovat dodatečně (automatická aktualizace prostřednictvím internetu) bez dalších potřebných softwarových úprav modelu. Pan Barjenbruch připomněl, že BfG nadále počítá se zajištěním provedení chybějících stopovacích pokusů a následné kalibrace – v souladu s dohodou mezi MKOL a BfG z roku 2010.

Pokud se nepodaří v tomto roce chybějící stopovací pokusy provést, bude třeba zvážit:

- snížení hraničního průtoku pro provedení pokusu na dvojnásobek průměrného průtoku (to by vyžadovalo např. na Vltavě úpravu povolení, které je platné do konce roku 2018)
- možnosti dokalibrování modelu na základě již dostupných podkladů

BOD 4.2 Rozšíření Poplachového modelu Labe o přítoky Bílinu, Ohře, Havolu a Mulde

MKOL požádala na svém 29. zasedání v říjnu 2016 pracovní skupinu H, aby prověřila potřebu a možnosti rozšíření Poplachového modelu Labe o přítoky Bílinu, Ohře, Havolu a Mulde a o výsledku informovala na poradě vedoucích delegací MKOL v květnu 2017.

K tomuto bodu jednání se porady zúčastnil pan Mühlberg, který informoval o specifických poměrech na Havole.

Na základě výsledků diskuse rozdělila pracovní skupina H výše uvedené přítoky do 3 skupin dle priority jejich zahrnutí do Poplachového modelu Labe:

Priorita	Tok	Komentář
1	Bílina	rozšíření je možné – dostupnost potřebných podkladů značný potenciál případného havarijního znečištění zájem příslušné zodpovědné instituce (státní podnik Povodí Ohře)
2	Ohře, Mulde	rozšíření je možné – dostupnost potřebných podkladů s ohledem na nízký potenciál havarijního znečištění není považováno rozšíření na tyto toky v současné době za potřebné
3	Havola	specifické poměry Havoly v podstatě vylučují možnost aplikace Poplachového modelu Labe: velmi pomalu tekoucí vodní tok výrazně ovlivněný regulací průtoku, velký podíl vodních ploch, dělení vodního toku do více ramen a zaústění do Labe na několika místech, velmi malý podélný sklon a případné zpětné vzdutí z Labe, významné ovlivnění proudění větrem, atd.

BOD 5 Podkladové materiály pro poradu vedoucích delegací MKOL v květnu 2017

Členové pracovní skupiny obdrželi návrh informace o činnosti pracovní skupiny H od 29. zasedání MKOL dne 5. října 2016 v Drážďanech (H54_17-5-1), kterou připravil sekretariát.

Sekretariát upraví tuto předlohu v souladu s výsledky 54. porady (viz příloha 3) a rozešle členům pracovní skupiny k odsouhlasení.

BOD 6 Různé

BOD 6.1

Pan Winkelmann informoval, že se dne 4. 9. 2017 uskuteční německo-polské havarijní cvičení na Odře ve Słubici pod záštitou Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ). Následně se dne 5. 9. 2017 uskuteční seminář, v rámci kterého skupina expertů UNECE představí první návrh směrného dokumentu k problematice hasebních vod.

Pracovní skupina H vítá tyto aktivity a poté prověří možnost využití dosažených výsledků skupiny expertů UNECE v podmínkách povodí Labe.

Pan Winkelmann uvedl, že by bylo vhodné, aby se tohoto semináře zúčastnili zástupci MKOL (4 členové pracovní skupiny H MKOL jsou zároveň členy skupiny G3 /Havarijní znečištění/ MKOOpZ).

BOD 6.2

Pan Barjenbruch informoval o aktivitách Mezinárodní komise pro ochranu Rýna (MKOR), která zvažuje převzetí a úpravu Poplachového modelu Labe pro potřeby povodí Rýna. To by v budoucnu případně umožňovalo společný vývoj a údržbu modelu. V prvním kroku by se jednalo o přeprogramování resp. modernizaci výpočetního jádra.

Pracovní skupina vítá aktivity MKOR, které by vedly ke spolupráci v oblasti Poplachového modelu Labe. Nejprve je třeba vyčkat, jaký konkrétní další postup bude v MKOR zvolen.

BOD 7 Termín a místo příštích porad

- 55. porada: 22. 8. – 23. 8. 2017 v České republice
- 56. porada: 6. 3. – 7. 3. 2018 v Německu

Přílohy:

Příloha 1: Prezenční listina

Příloha 2: Zpráva o výsledku testování Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe dne 10. 2. 2017

Příloha 3: Předloha pracovní skupiny H pro poradu vedoucích delegací MKOL v květnu 2017 (DEL_17-6-1, stav: 4. 4. 2017)